

til Stadsfæstelse en Lov, der var affattet efter Mindretallets Forslag. — Den ærede Taler, der havde Ordet før mig, fremhævede stærkt, hvilke Inconvenienster det vilde medføre, navnlig for en stor Deel af den værnepligtige Befolkning, for hvem Værnepligtsloven virkelig har praktisk Betydning, nemlig de Befarne, hvis det ikke lykkes at faae denne Lov sat igjennem. Jeg beder ærede Medlemmer om at lægge i Bægtstaalen ogsaa det Hensyn, som jeg troer bør tages til disse Værnepligtige, for hvem Værnepligtsloven bliver praktisk, og mindre at see paa det dog ganske vist i praktisk Henseende ikke paa Mange anvendelige Tilfælde, som er Hovedgjenstanden for Dissentsen mellem de to Thing. Jeg er overbevist om, at forsaavidt Mindretallets Forslag vedtages af begge Rigsdagens Afdelinger, vil Værnepligtsloven blive til Lov — en Lov, som Thinget jo iøvrigt har været meget tilbøieligt til at anerkjende som et godt Lovarbejde — medens jeg vil sige, at jeg for mit Vedkommende ikke vilde kunne indstille Loven til Stadsfæstelse, dersom den blev affattet efter Fleertallets Forslag, selv om det af et æret Medlem af Udvalget stillede Underændringsforslag blev vedtaget.

Sable: Det Forslag, der her ligger for, er jo dog, hvadenten man tager Hensyn til Geistlighedens Stilling eller til Folketjens Forhold, et Forslag, der berører Grændserne mellem Kirkens og Statens Forhold, og et Forhold af denne Bessaffenhed maa dog vist være underlagt Rigsdagens Myndighed. Jeg skal iøvrigt ikke udtale mig i denne Retning; thi derved, at Forslaget ligger for, er der jo idetmindste fra Formandens Side afgivet den Kjendelse, at det er Noget, der hører under Rigsdagens Omraade; men jeg skal fremsføre en Betragtning til Fordeel for Forslaget, der gaaer i Retning af den, som vi hørte af det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 1ste Valgkreds (Alders). Jeg troer, at den Udtalelse, som det ærede Medlem idag lod os høre, paa en smuk Maade lod os forstaae, hvorledes den store Religionsfrihed, der er her i Landet, opfattes af de Borgere, der ikke høre til Folketjens, og hvor smukt denne Tanke bliver udtalt, at de vilde dele Byrden med alle

os Andre, hvor det gjælder en af Statsborgernes helligste Pligter. Det kan dog heller ikke nægtes, at saaledes har det været, og de Skrifter, som ved Vibelsselskabets Virksomhed udgives blandt os, indeholde paa deres Side mange Opfordringer til at opfylde en af de høieste og æbleste Pligter, der paahvile et Foll. Naar man holder dette for Die, hvorledes vil det da stille sig, saasnart der fra Regjeringens Side bliver gjort Modstand imod den Tanke, at man ikke bør lade de mange ældre og yngre Mænd, der staae i Folketjens Tjeneste, være de Æneste, som blive udelukkede fra at opfylde en af de smukkeste og æbleste Borgerpligter? Der maa ligge en Grundvildfarelse deri, og det er den, at der ogsaa i disse Forhold klæber Noget af den katholske Betragtning derved. Den katholske Betragtning gaaer netop ud paa at lade de Geistlige staae som en Stand udenfor det Hele, men dette Forhold vil man dog ikke opretholde her i Danmark. Den ærede Folketingsmand for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Fallefen) vilde forbause os med sine Grunde, først med de svageste, og dernæst vilde han rykke frem med de forsærdelige. Jeg hørte i Begyndelsen af hans Foredrag det, som han selv indrømmede at være svage Grunde, og de vare virkelig efter min Formening pillede temmelig smaaligt ud, og ville i en Sag som denne ikke have stor Virkning, men jeg ventede forgjæves paa at høre de forsærdelige Grunde, dem hørte jeg ikke Noget om. Derimod hørte jeg fra den ærede Ministers Side omtalt en Grund, som det rigtignot forekommer mig fra denne Side var en af de besynderligste Grunde, man kunde høre fremsføre i denne Sag; det var den, at det Fleertal, der endelig havde samlet sig om dette Forslag, paa en Maade havde fraveget sin egen Grundsaetning. Men hvorfor har Fleertallet fraveget sin egen Grundsaetning, hvad ogsaa jeg beklager? Ene og alene for at imødekomme en efter Folketingets store Fleertals Betragtning aldeles skjæv Opfattelse af Forholdet, i den Hensigt at faae Loven ud, og for at høre sig saa langt som muligt, har man paa en Maade opgivet sin egen Grundsaetning; men dette skulde dog ikke i dette Dieblis lyde som en Behreidelse til Fleertallet. Denne Grund